

روزشمار جنگ

شنبه

۱۱ مرداد ۱۳۶۵

۲۵ ذی‌قعدة ۱۴۰۶

۲ اوت ۱۹۸۶

۳۲۶

امروز برادر رحیم صفوی قائم مقام فرمانده نیروی زمینی سپاه طی جلسه‌ای در قرارگاه کربلای ۲ که با شرکت فرمانده قرارگاه و یگان‌های عمل‌کننده تشکیل شد، با اشاره به سخنان حضرت امام مبنی بر تداوم عملیات‌ها، دستور اجرای عملیات بر روی ضلع جنوبی جزیره مجنون را ابلاغ کرد.^(۱) در این جلسه مقرر شد که در تاریخ ۱۳۶۵/۵/۲۲ عملیات مذکور انجام گیرد.^(۲) این تصمیم (اجرای عملیات در جزیره مجنون) به دنبال تلاش‌های اخیر دشمن برای تصرف گام به گام جزیره و همچنین به دلیل وضعیت نامطلوب پدافندی نیروهای خودی که تلفات بسیاری داشته‌است، اتخاذ شد.^(۳)

براساس طرح مانور ابلاغی، هدف از این عملیات، تصرف خاکریز سراسری (اول) دشمن در جنوب جزیره‌است. تصرف این خاکریز، وضعیت مناسب را برای اقدامات مهندسی و تأمین عقبه جهت ادامه عملیات‌های آتی فراهم خواهد کرد. خط حد یگان‌های عمل‌کننده به ترتیب زیر مشخص شد: تیپ ۴۴ قمر بنی‌هاشم (ع) در پدشرقی، لشکر ۷ ولی‌عصر (عج) در حدفاصل پدشرقی تا یک‌صد متری پد مرکزی، لشکر ۱۹ فجر از یک‌صد متری شرق پد مرکزی تا دو کیلومتری سهراهی، تیپ ۳۲ انصارالحسین (ع) از دو کیلومتری غرب پد مرکزی تا پد غربی.^(۴)

در جلسه امروز ضمن بررسی وضعیت دشمن در منطقه، گفته شد استراتژی عراق در جزیره مجنون، پیشروی گام به گام است. توضیح این که دشمن قصد دارد در موقعیت‌های مختلف نظامی و سیاسی، عملیات‌هایی در این منطقه به منظور تشدید فشار به نیروهای خودی و در نهایت تصرف جزیره انجام دهد، چنان که از فروردین ماه سال جاری (۱۳۶۵) تاکنون، ۱۶ بار در این منطقه تک کرده‌است. همچنین در مواقع عادی، با دوازده یا سیزده تانک خود در جزیره به شلیک مستقیم گلوله و در نتیجه انهدام سیل‌بندها و سنگرها پرداخته‌است.^(۵)

در ادامه این جلسه، به وضعیت نامطلوب نیروهای بسیجی در جزیره نیز اشاره شد. در این باره یکی از مسئولان یگان‌های مستقر در جزیره ضمن تشریح وضعیت موجود، گفت: «خط

جزیره برای بسیجی‌ها غیرقابل تحمل شده‌است... هوای هور آن قدر شرجی است که حتی بعضی روزها نیروها بر اثر شرجی بودن و گرمای شدید هوا به شهادت رسیده‌اند... نیروها شدیداً خسته شده‌اند و به فرمانده گردان‌ها فشار می‌آورند و لذا نیروهای موجود در خط باید سریعاً تعویض شوند.» وی در خصوص افزایش آتش دشمن در این منطقه، گفت: «حدود دوازده قبضه مینی کاتیوشای دشمن اقدام به ریختن گلوله زمانی روی پد صفر که نیروهای خودی روی آنها مستقر هستند، نمود و موجب شهادت بسیاری از نیروها شد.»^(۶)

یکی دیگر از فرماندهان مستقر در منطقه نیز در این باره گفت: «بچه‌ها به علت شرجی بودن هوا، نه شب می‌توانند بخوابند و نه روزها قادر به استراحتند. نیروها به علت وجود این وضعیت آن قدر بی‌حال می‌شوند که کارشان به تزریق سرم می‌کشد.»^(۷) قائم مقام فرماندهی نیروی زمینی سپاه (رحیم صفوی) نیز ضمن تأکید بر عملیات در جزیره به عنوان راه حل مشکلات موجود، به دستور صریح امام خمینی مبنی بر تشدید عملیات ایذایی علیه دشمن، اشاره کرد و گفت: «اگر ما امروز در حد یک گردان به دشمن حمله کنیم بهتر از این است که فردا با یک سپاه عملیات انجام دهیم.»^(۸) بدین ترتیب بسیاری از فرماندهان معتقد بودند که راه حفظ جزیره، تغییر از حالت پدافندی به حالت آفندی است و اجرای عملیات شرط اصلی حفظ جزیره می‌باشد.^(۹) (لله فسیمه دارد).

۳۲۷

امروز حملات عراق به مناطق مسکونی ایران دامنه محدودی داشت. بنا به گزارش‌های رسیده، هواپیماهای عراقی امروز شهرهای سنندج،^(۱۰) باختران و حریم هوایی مناطق غرب کشور را مورد تجاوز قرار دادند اما بدون هرگونه اقدامی متواری شدند.^(۱۱) همچنین امروز حومه پاوه هدف چندین گلوله توپ دوربرد دشمن قرار گرفت و در نتیجه دو نفر از اهالی این شهر شهید شدند.^(۱۲)

در همین حال، یک روزنامه نظامی رسمی چاپ بغداد در شماره امروز خود، ضمن تأکید بر این مطلب که حملات عراق علیه تأسیسات اقتصادی ایران تا زمان از پای درآمدن این کشور ادامه خواهد یافت، ایران را از حمله به مناطق مسکونی در عمق خاک عراق بر حذر داشت. روزنامه "القادسیه"، ارگان وزارت دفاع عراق، در سرمقاله خود در مورد این مطلب، تأکید کرد که حملات ایران علیه مناطق غیرنظامی عراق حاکی از نارضایتی نیروهای نظامی ایران در طول جبهه‌های جنگ می‌باشد.^(۱۳) رادیو بغداد نیز طی گفتاری تهدیدآمیز، ضمن متهم کردن جمهوری اسلامی ایران به بمباران مناطق مسکونی در استان‌های بصره و میسان گفت: «ما اعلام می‌داریم هرگونه اقدام این چینی با ضربات دردناک و نابودکننده ما پاسخ داده خواهد شد. برای ما بسیار آسان است کاری کنیم که سکنه بسیاری از شهرهای ایران و تهران بار دیگر شب‌های خود را در پریشانی و در به دری به صبح برسانند. به راه انداختن جویبارهای خون برای ما سهل و بلامانع است... چنان‌که سردمداران رژیم حاکم بر ایران دو فروند

جنگنده بمبافکن برای بمباران یکی از شهرهای مرزی ما بفرستند، ما می‌توانیم یک‌باره صدها فروند جنگنده را برای بمباران هر شهری که انتخاب کنیم اعزام داریم.»^(۱۴)

۳۲۸

طی درگیری نیروهای خودی با عوامل حزب دمکرات در ارتفاعات منطقه سقز، مسئول حفاظت اطلاعات سپاه سقز به همراه هفت تن دیگر به شهادت رسیدند.^(۱۵) در همین حال در درگیری شدیدی بین تعدادی از عوامل دمکرات و عناصر کومه‌له در روستای ماهیدر علیا از توابع شهرستان سقز، تعدادی از عوامل حزب دمکرات کشته و دو نفر به اسارت گروه کومه‌له درآمدند.^(۱۶)

۳۲۹

با فعالیت کمیته‌های انقلاب اسلامی مستقر در گلوگاه آذربایجان غربی، طی مدت دو ماه گذشته ۲۹۵ تن از منافقین و اعضای گروه‌های کومه‌له و دمکرات و جاسوسان عراقی شناسایی و دست‌گیر شدند. حجت‌الاسلام سراج‌الدین موسوی، فرمانده کل کمیته انقلاب اسلامی کشور، عصر امروز طی یک مصاحبه مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی در تبریز ضمن اعلام این خبر افزود: «۸۲ نفر از دست‌گیرشدگان از منافقین، ۹۵ نفر از جاسوسان عراقی و استکبار جهانی و بقیه از گروه‌های کومه‌له و دمکرات می‌باشند... در رابطه با امنیت کشور، کمیته انقلاب اسلامی برنامه‌هایی را طرح‌ریزی نموده که طی آن قرار است در تمامی شهرها گلوگاه‌هایی را که مرکز نفوذ افراد ضدانقلاب و گروهک‌ها هستند، بسته شود و در این رابطه تاکنون موفقیت‌های چشمگیری به‌دست آمده‌است؛ برای مثال: در ماه معینی که منافقین و گروهک‌ها بنا داشتند در کشور خرابکاری کرده و مسئله به‌وجود بیاورند، مشاهده می‌کنیم که هیچ‌گونه موفقیتی به‌دست نیاوردند.»^(۱۷)

۳۳۰

به پیشنهاد شورای عالی دفاع، "سرهنک حسین حسینی سعدی" را امام امت به فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران منصوب کردند. امام خمینی در پاسخ خود به نامه شورای عالی دفاع مرقوم فرمودند: «با تقدیر از زحمات طاق‌فرسای سرکار سرهنک صیادشیرازی که با تعهد کامل به اسلام و جمهوری اسلامی

سرهنک حسین حسینی سعدی فرمانده نیروی زمینی ارتش

در طول دفاع مقدس از هیچ‌گونه خدمتی به کشور اسلامی خودداری نکرده‌است،... امید است در آینده نیز در هر مقامی که باشد، موفق به ادامه خدمت‌های ارزنده خود باشد.^(۱۸)

۳۳۱

امروز نیروهای داوطلب مردمی از شهرهای دشتستان، دامغان، بوشهر، اراک، ساری، شاهرود و نیشابور عازم جبهه‌های نبرد شدند.^(۱۹) همچنین بنا به گزارش فرماندهی ناحیه سپاه ایلام، تعداد ۹۰۰ تن نیروی رزمی، امروز از این ناحیه به جبهه‌ها اعزام شدند.^(۲۰) در همین حال اعلام شد که برای پی‌گیری طرح‌ها و برنامه‌های گردآوری ۵۰۰ گردان از نواحی مختلف، قرار است روز دوشنبه ۱۳۶۵/۵/۲۰ تعداد پنج هیئت مرکب از واحدهای تدارکات، آموزش نظامی، پرسنلی، بسیج، مهندسی، تبلیغات و دفتر تحقیق و بازرسی به سرپرستی برادران شورای عالی سپاه به نواحی مختلف سپاه اعزام شوند.^(۲۱)

۳۳۲

امروز فعالیت جهادسازندگی مازندران طی سال گذشته، در کمک به جبهه‌های جنگ تشریح شد. واحد اعزام نیروی جهادسازندگی استان مازندران در این مورد اعلام کرد که این واحد جهت تأمین نیروهای فنی و تخصصی مناطق جنگی در سال ۱۳۶۴ تعداد ۱۸۰۰ نفر از ایثارگران شامل رانندگان پایه یک و پایه دو، تعمیرکار، سرویس‌کار، مکانیک و غیره را به جبهه اعزام نموده و نیز ۱۰۰۸ دستگاه کمپرسی را به مناطق جنگی کشور گسیل کرده‌است. همچنین در سال ۱۳۶۴ امت شهیدپرور استان مازندران ۳۵۰ میلیون ریال وجه نقد به حساب پشتیبانی جنگ استان واریز کرده‌اند. این ستاد نیز در این سال تعداد ۴۰ دستگاه آمبولانس، ۲۴ دستگاه وانت نیسان و هشت دستگاه موتورسیکلت تریل، هشت دستگاه قایق موتوری، دو دستگاه کامیون بنزخاور ۸۰۸ یخچال‌دار، چهار دستگاه کامیون بنز خاور ۸۰۸ کانکس‌دار، چهار دستگاه تویوتا لندکروز، دو دستگاه تراکتور، دو دستگاه مینی‌بوس، دو دستگاه کامیون بنز خاور ۸۰۸ مجهز به تانکر آب، ۷۵ دستگاه تانکر آب و سوخت، سه دستگاه لندروور و وانت پیکان، دو دستگاه پیکان سواری دو دستگاه وانت‌بار مزدا ۱۶۰۰، یک دستگاه جیب مخصوص تفنگ ۱۰۶، یک دستگاه حمام صحرایی و ناوایی سیار به ظرفیت پخت ۶۵۰ قرص نان در ساعت، چندین موتورسیکلت یاماها، جرثقیل ده تنی، لودر، چرخ غلطک، تریلی کمرشکن و غیره را که مورد نیاز واحد مهندسی و رزمی جبهه و جنگ بوده، خریداری و به مناطق جنگی فرستاده‌است.^(۲۲)

در حالی که کمک اقشار مختلف به جبهه‌ها ادامه دارد، بعضی از فرماندهان نظامی به پیش‌آمدهایی اشاره می‌کنند و آن را نشانهٔ سهل‌انگاری‌هایی در زمینه حمایت از جبهه و جنگ می‌دانند. در این باره خبرگزاری جمهوری اسلامی از کرمان گزارش داد که برادر "قاسم سلیمانی" فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله سپاه پاسداران از استان کرمان، صبح امروز در جلسهٔ

تبلیغات جنگ این استان به ناهماهنگی‌های موجود در امر درمان مجروحان جبهه‌های نبرد در یکی از بیمارستان‌های شیراز اشاره کرد و گفت: «متأسفانه به علت کوتاهی پزشکان و کادر درمانی بیمارستان... تا به حال سه تن از بهترین فرزندان سلحشور اسلام به نام‌های عباس حسینی، مهدوی و حاج اکبر بختیاری که در چند عملیات مجروح شده بودند، به این بیمارستان انتقال یافتند که در

برادر قاسم سلیمانی فرمانده لشکر ۴۱ ثارالله

اثر سهل‌انگاری به شهادت رسیدند.»^(۲۳)

۳۳۳

در شماره امروز نشریه خبری فرماندهی نیروی دریایی سپاه، درباره فعالیت‌هایی که در زمینه ساخت موشک ضدزره و ضدهوایی در داخل کشور صورت می‌گیرد گزارشی درج شده است که در آن چنین آمده است:

«در سال‌های اخیر، فعالیت‌هایی در جهت ساخت موشک ضدزره و نیز ضدهوایی (به صورت کپی سازی) در داخل انجام گرفته است که هنوز ادامه دارد. در زمینه موشک ضدزره، کوشش‌ها متوجه کپی موشک تاو بوده است، دلیل این امر نیز سابقه طولانی این سیستم در کشور و عملکرد خوب و استفاده گسترده از آن در هلی کوپترهای هوانیروز می باشد. باگذشت چند سال از شروع جنگ تحمیلی و با وجود امکانات بالقوه در بخش‌های مختلف به خصوص در زمینه تجهیزات، هنوز توفیقی در کپی سازی هیچ گونه "سیستم موشکی قابل حمل هدایت شونده" به دست نیامده است. عدم هماهنگی صنایع مختلف نظامی در به کارگیری توانایی نیروهای انسانی موجود، پراکنده کاری و دوباره کاری از دلایل عمده دست نیافتن به نتایج سریع و به موقع است. با تشکیل یک شورای عالی در زمینه تحقیقات نظامی زیر نظر شورای عالی دفاع، با توجه به استراتژی دفاعی کشور و قابلیت‌های داخلی می توان به پیشرفت و کارآیی مطلوب در صنایع نظامی دست یافت. این شورای پیشنهادی می تواند براساس سیاست‌های دفاعی به تعیین اولویت‌های سیستم‌های تسلیحاتی، برنامه ریزی و تصمیم گیری در جهت واگذاری طرح‌های ملی به بخش‌های مختلف صنایع نظامی، افزایش توانایی‌های این صنایع از طریق همکاری فنی با دیگر کشورها و نیز خرید و انتقال تکنولوژی بپردازد و از این طریق تأثیر بسیاری بر کارآمدی صنایع نظامی کشور بگذارد.»

نشریه خبری یادشده در ادامه به ذکر مطالبی از نشریه دفاعی IDR، پرداخته، به نقل از این

منبع درباره تلاش ایران برای دستیابی به چند موشک روسی، نوشته‌است: «ایران به دنبال کسب اطلاعات در مورد سه نوع سیستم تسلیحاتی ساخت شوروی است که گمان می‌رود در ارتش عراق به کار گرفته شده‌اند.» بنابر این گزارش، منابع ایرانی به نشریه فوق گفته‌اند که سیستم‌های فوق عبارتند از: موشک ضد رادار ایکس ۲۳ که در هواپیماهای سوخو ۲۰ و ۲۲ به کار گرفته می‌شوند، موشک ضد کشتی الیکس (ELIX) که مشابه موشک اگزوسه است و موشک ضدتانک تی. او. تی ۱۶.^(۲۴)

۳۳۴

صدام حسین در یک ژست سیاسی و صلح‌طلبانه، با طرح پیشنهادی پنج ماده‌ای بدون اشاره به تنبیه متجاوز، از ایران خواست که با اعلام آتش‌بس و استقرار صلح موافقت کند. این پیشنهادها طی نامه سرگشاده‌ای خطاب به رهبران ایران مطرح گردید. در این نامه بر برتری لجستیکی عراق تأکید و در آن اعلام شده‌است که هیچ راه دیگری به جز راه صلح وجود ندارد. طرح صلح پنج ماده‌ای که صدام ارائه داده‌است، شامل عقب‌نشینی سربازان به پشت مرزهای خود، مبادله اسیران جنگ، امضای قرارداد صلح، شناسایی و احترام متقابل و همکاری با یکدیگر جهت ثبات در منطقه خلیج فارس می‌باشد.

در نامه مذکور آمده‌است: این شعار شما که براساس آن، شرایط زمانی را به نفع خود قلمداد می‌کردید، شکست خورده‌است و اکنون شما شعار جنگ طولانی و فرسایشی را به شعار کوتاه کردن زمان جنگ و قراردادن سال جاری به عنوان سال سرنوشت نهایی، مبدل ساخته‌اید. اما برتری در تمامی زمینه‌های سوق‌الجیشی در مقایسه با آنچه که شما دارای آن هستید، به نفع ماست؛ توانایی عراق بزرگ‌تر و فعال‌تر از توانایی شماست. پیروزی حتمی از آن استراتژی ما می‌باشد، زیرا که شعار شما، شعار توسعه‌طلبانه و هدف از آن تسلط بر عراق و برقراری یک امپراطوری توسعه‌طلبانه است، در حالی که شعار ما، حفاظت از حاکمیت، مقدسات و خواسته‌هایمان می‌باشد و در هر فرصتی دعوت به صلح را تکرار کرده و این خط مشی ما در تمام حالت‌های موجود، می‌باشد. ما به شما می‌گوییم؛ از تنها راهی که می‌توان آنچه را که می‌شود نجات داد، نجات دهید و آن، گام برداشتن در راه صلح و دستیابی به صلح شرافتمندانه‌ای است که براساس مبانی زیر می‌باشد:

- ۱ - عقب‌نشینی کامل و همه‌جانبه و بدون قید و شرط تا مرزهای شناخته‌شده و بین‌المللی.
- ۲ - مبادله کامل و همه‌جانبه اسرا.
- ۳ - امضای موافقت‌نامه صلح و عدم تجاوز میان دو کشور.
- ۴ - عدم دخالت در امور داخلی یکدیگر و احترام گذاشتن هر کشور به حق انتخاب خود.
- ۵ - هر یک از کشورهای عراق و ایران باید عامل مثبت در تحقق ثبات و امنیت منطقه و به ویژه منطقه خلیج عربی باشد.^(۲۵)

در همین حال "طه یاسین رمضان" عضو شورای فرماندهی انقلاب و معاون اول نخست‌وزیر

عراق تأکید کرد که عراق آماده‌است از شرف و استقلال خود دفاع نماید حتی اگر جنگ با ایران برای صدها سال ادامه یابد.^(۲۶)

۳۳۵

نخست‌وزیر مصر بر وحدت اعراب در جهت پایان دادن به جنگ ایران و عراق تأکید کرد و در این حال، امام الازهر نیز آمادگی خود را برای سفر به ایران به منظور کمک به ختم جنگ اعلام کرد. دکتر "علی لطفی"، نخست‌وزیر مصر تأکید کرد که جنگ تهدیدی علیه امنیت قومی عربی است و بر اعراب واجب است که به طور متحد و یک‌پارچه برای پایان دادن به این جنگ قبل از این که خطرات تشدید شود، عمل نمایند. دکتر لطفی این سخنان را در مصاحبه با شماره امروز روزنامه صوت الشعب، چاپ امان اظهار کرد.^(۲۷) در همین حال شیخ "جاده‌الحق علی جاده‌الحق"، امام دانشگاه اسلامی الازهر مصر گفت: برای کمک به حل جنگ ایران و عراق، آماده عزیمت به ایران است. شیخ جاده‌الحق در مصاحبه‌ای که امروز در مجله هفتگی اخبار الیوم قاهره منتشر شد، گفت: «برای شرکت در یک داوری احتمالی به نام الازهر، به منظور پایان دادن به جنگی که مدت زمانی طولانی ادامه دارد، من شخصاً آماده‌ام به ایران عزیمت کنم.» وی با اظهار این که "اگر دو ابرقدرت خواهان حفظ حقوق بشر هستند، باید فوراً برای متوقف ساختن این جنگ مداخله کنند." از شورای امنیت سازمان ملل خواست تا به مسئولیت‌های خود در قبال جنگ ایران و عراق عمل نماید. وی افزود: «اسرائیل از این که می‌بیند جهان اسلام گرفتار این جنگ است، اطمینان خاطر دارد.» وی تأکید کرد که تمام کشورهای اسلامی همسایه اسرائیل، در چنین موقعیتی نمی‌توانند به بازپس‌گیری سرزمین‌هایی که دولت یهودی غصب کرده‌است، بیندیشند. شیخ جاده‌الحق در خاتمه گفت: «کلیه رقبای جهان اسلام از طریق فروش اسلحه به متخاصمین یا از طریق منهدم ساختن جوانان دو کشور اسلامی، از این جنگ سود می‌برند.»^(۲۸)

۳۳۶

جمعی از عراقی‌های مقیم انگلستان امروز با برپایی تظاهرات گسترده‌ای در لندن، رژیم بعثی عراق را به سبب کشتار و قتل عام مردم عراق در طول ۱۸ سال حیات این رژیم، محکوم کردند. براساس گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از لندن، مسلمانان عراقی در تظاهرات خود پلاکاردهایی حمل می‌کردند که بر روی آنها گزارش‌های مصور سازمان حقوق بشر از وضع زندانیان عراق به نمایش گذاشته شده بود. در این گزارش آمده‌است که در میدان "ترافالگار" لندن تظاهرکنندگان جزوه‌هایی را که سازمان حقوق بشر منتشر کرده و حاوی گزارش‌هایی درباره خون گرفتن اجباری از زندانیان عراقی است، میان مردم پخش کردند. در قسمتی از گزارش حقوق بشر، تنها به هزار مورد خون‌گیری از زندانیان زندان ابوغریب بغداد در سال ۱۹۸۳ (۱۳۶۲ شمسی) اشاره شده‌است که از این تعداد ۱۹۳ نفر فوت شده‌اند. در بخش دیگری از این گزارش، تعداد زندانیان قتل‌عام شده در سال ۱۹۸۴ (۱۳۶۳ شمسی)

پنج‌هزار تن اعلام شده‌است که گروه کثیری از آنان در برابر چشم بستگان نزدیک خود در زندان تیرباران شده‌اند.^(۲۹)

۳۳۷

"سیدعباس خویی" فرزند "آیت‌الله‌العظمی خویی" با ارسال نامه‌ای به روزنامه لوموند، چاپ پاریس، مطالب منتشرشده به‌نام پدرش در شماره مورخ ۱۲ می ۱۹۸۶ (۱۳۶۵/۲/۲۱) این روزنامه را تکذیب کرد. در قسمتی از نامه سیدعباس خویی که لوموند آن را منتشر کرده، آمده‌است: «پدرم به آگاهی می‌رساند که هرگز فتوایی بر علیه جمهوری اسلامی ایران صادر ننموده‌است و از تمامی وفادارانش می‌خواهد که به هیچ کس اجازه ندهند تا به‌نام وی صحبت کرده و فتواهایی را به او نسبت دهند که حتی از وجود آنها بی‌اطلاع است.»^(۳۰)

۳۳۸

به‌دنبال بهبود نسبی روابط ایران و فرانسه، پلیس پاریس از برگزاری گردهم‌آیی مخالفان جمهوری اسلامی ایران در پایتخت فرانسه جلوگیری کرد. پلیس فرانسه اعلام نمود که گردهم‌آیی مخالفان تهران بدان جهت ممنوع شد که احتمال می‌رفت نظم عمومی دچار اختلال شده و به مناسبات بین‌المللی فرانسه لطمه وارد سازد. این گردهم‌آیی را نهضت مقاومت ملی ایران به رهبری شاهپور بختیار طرح‌ریزی کرده بود. رادیو اسرائیل ضمن اعلام این خبر، گفت: «دولت ژاک شیراک به‌دنبال اقداماتی که به منظور آزاد کردن گروگان‌های فرانسوی که در بیروت اسیر می‌باشند، به‌عمل می‌آورد، گام‌هایی نیز برای نزدیک شدن و بهبود مناسبات خود با حکومت اسلامی تهران برداشته‌است. گزارش‌های قبلی حاکی بود که پیرو این گام‌ها و در اثر فشار مقامات جمهوری اسلامی، سازمان مجاهدین خلق مرکز خود را از پاریس به بغداد انتقال داده‌است.»^(۳۱)

۳۳۹

مجله "میدل ایست اکونومیک دایجست (مید)" چاپ لندن در شماره اخیر خود نوشت: «آلمان غربی که مقررات صدور اسلحه آن کشور، فروش سلاح به کشورهای در حال جنگ را ممنوع اعلام کرده، اعلام نموده‌است که بر حضور نظامی خود در خلیج فارس می‌افزاید.» این مجله می‌نویسد: «آلمان قصد دارد از اول اکتبر (۹ مهرماه) کارشناسان نظامی به تهران و بغداد اعزام کند و یک کارشناس نیز برای پوشش بقیه منطقه در ریاض مستقر خواهد کرد.» مید افزود: «مطبوعات آلمان غربی گزارش داده‌اند که این نمایندگان در ایران و عراق، اطلاعات دست اول در مورد جنگ و به‌کارگیری سلاح‌های فرانسوی و روسی در آن را تهیه خواهند کرد.»^(۳۲)

۳۴۰

رئیس‌کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ضمن تشریح وضعیت اقتصادی کشور اعلام کرد که ایران در سال گذشته مازاد تجاری داشته و در سال جاری قادر به انجام کلیه تعهدات

خود است. وی نرخ تورم را در سه ماه اول سال جاری، هشت درصد اعلام کرد. دکتر نوربخش، رئیس کل بانک مرکزی در مورد مسائل ارزی کشور گفت: «یکی از اهداف کاهش قیمت نفت - که توسط استکبار جهانی و ایادی آن در منطقه صورت گرفته - ضربه زدن به جمهوری اسلامی و در تنگنا قرار دادن مسئله ارزی کشورهای صادر کننده نفت بوده است. ولی خوشبختانه این توطئه نیز با تدابیر و تجربیاتی که در طول چند سال بعد از انقلاب به دست آمده است، خنثی خواهد شد... در همین راستا در سال گذشته جمهوری اسلامی ایران موفق شد در ترازپرداخت های خود، مازادی برابر ۱/۵ میلیارد دلار داشته باشد و در سال جاری نیز بابه کارگیری سیاست های جدید، قادر به اجرای به موقع کلیه تعهدات خود خواهد بود.»^(۳۳)

درباره مسائل اقتصادی ایران، همچنین روزنامه آلمانی "فرانکفورتر روند شاو" نوشت: «در ماه های اخیر مقامات مسئول در امور اقتصادی در ایران گام های کاملاً مؤثری را برای افزایش میزان صادرات کالاهای غیرنفتی برداشته اند تا از این طریق، درآمد ارزی ایران افزایش یابد... جنگ بین ایران و عراق - که آتش آن شش سال پیش شعله ور شده است - برای طرفین جنگ، جنگی پرخرج است. عراق در رابطه با جنگ، در هر ماه بیش از دو میلیارد مارک خرج می کند. طبق تخمین های کارشناسان، مخارج ایران در این زمینه کمتر از عراق است چون مردم ایران تا حدود زیادی آذوقه سربازان را تأمین می کنند. ایران براساس تخمین کارشناسان، دارای بین سه تا هفت میلیارد دلار ذخیره ارزی است. افزون بر این، ایران اوراق بهاداری به ارزش کل دو میلیارد دلار در اختیار دارد، در مقابل، عراق پنج میلیارد دلار به خارج بدهکار است. به گفته محافل آگاه، ایران اساساً قرض خارجی ندارد.»^(۳۴)

۳۴۱

در زمینه تحرکات فرهنگی تبلیغی و توجیهی در باب جنگ گام هایی برداشته می شود؛ از جمله، به یاد بود حماسه آفرینی رزمندگان اسلام و حفظ خاطره آزادی خرمشهر، بانک مرکزی جمهوری اسلامی اسکناس های جدید ۲۰۰۰ ریالی را که در یک روی آن تصویر خانه خدا و در روی دیگر آن تصویر جمعی از رزمندگان اسلام در کنار مسجدجامع خرمشهر نقش بسته است، انتشار خواهد داد.^(۳۵)

امروز همچنین سرپرست ستاد تبلیغات جنگ (خرازی)، با تأکید بر حفظ اسناد آثار جنگ، اعلام کرد: «تاکنون تلاش های گوناگون و پراکنده ای در این جهت توسط اشخاص و نهادهای مختلف صورت گرفته و یا در دست انجام است، اما به یک فعالیت همه جانبه و متمرکز در این راستا، نیاز مبرم وجود دارد که همچنان احساس می شود، لذا ستاد تبلیغات جنگ شورای عالی دفاع اقدام به تهیه طرحی پیشنهادی در این زمینه نمود که اهداف آن به این شرح می باشد: جمع آوری و تدوین اسناد و مدارک و اطلاعات دقیق و صحیح مربوط به چگونگی وقوع و گسترش جنگ تحمیلی، پیش گیری از انتشار اسناد و کتاب های مخدوش در این زمینه، همچنین انتشار اسناد جنگ به ویژه در زمینه های حقوقی که می تواند مورد استفاده

محافل و شخصیت‌های علمی به تحقیق پیرامون جنگ تحمیلی در سراسر جهان قرار گیرد، همسو کردن اقدامات جداگانه و پراکنده‌ای که توسط برخی ارگان‌های ذی‌ربط در زمینه تدوین تاریخ جنگ هم اکنون صورت می‌گیرد و ایجاد تمرکز و هماهنگی در این زمینه، همچنین حفظ دست‌آوردهای ارزشمند جنگ و تدوین آنها برای آگاهی نسل‌های آینده کشور و ملل آزادی‌خواه دیگر کشورهای جهان و همچنین ایجاد موزه جنگ.^(۳۶) وی در ادامه سخنان خود افزود: «امسال در هفته جنگ، کنگره "دفاع و جنگ" با حضور جمعی از اندیش‌مندان و علمای داخلی برگزار خواهد شد که امید است در سال‌های آینده این کنگره در سطح بین‌المللی برگزار گردد.»^(۳۷)

در همین حال وزارت ارشاد اسلامی در آستانه ششمین سالگرد جنگ، سومین دوره مسابقه فرهنگی و ادبی دفاع مقدس در رشته‌های مقاله نویسی، خاطره نویسی، داستان نویسی و سرودن شعر را برگزار می‌کند.^(۳۸)

۳۴۲

به نوشته هفته‌نامه ژون افریک چاپ فرانسه، مدرن‌ترین پایگاه هوایی خاورمیانه به تازگی و بی‌سرو صدا در عمان گشایش یافته‌است. این پایگاه جدید در رأس مسندام در جنوب تنگه هرمز قرار دارد و ۲۵۰ هواپیمای جنگی در یک ناوگان جنگی مرکب از سی تا چهل کشتی می‌تواند در آن جای گیرد.

این هفته‌نامه در آخرین شماره خود ضمن انعکاس خبر مذکور، نوشت: بر اساس قراردادی که در پایان سال ۱۹۸۲ (۱۳۶۱ شمسی) بین آمریکا و عمان منعقد شد، آمریکا برای عملیات دفاع مشترک، از برخی تسهیلات آن پایگاه برخوردار خواهد بود. این پایگاه و همچنین پایگاه‌های خصاب، ممنوعه اعلام شده‌اند. به گفته منابع غرب، آمریکا تاکنون برای مراقبت و نظارت بر ترافیک هوایی و دریایی در خلیج فارس و تنگه هرمز، سه ایستگاه شنود الکترونیکی در این پایگاه مستقر کرده‌است.^(۳۹)

۰۰۰

ضمیمه گزارش ۳۲۶: اجرای عملیات در جزیره مجنون

براساس سیاستی که مسئولان سپاه برای اجرای عملیات‌های محدود در پیش گرفته بودند، جزیره جنوبی خیبر نیز به عنوان یکی از نقاط مورد نظر تعیین شد و در جلسه ۱۳۶۵/۵/۳ - که به دنبال تأکید امام خمینی بر تداوم عملیات علیه دشمن، تشکیل شد - اجرای این عملیات با جدیت بیشتری مطرح گردید.

شایان ذکر است که فعالیت شدید عراق از لحاظ اجرای آتش، تک‌های محدود و کار مهندسی از یک طرف و اوضاع نابسامان خط خودی از قبیل ضعف استحکامات، کمبود آتش و امکانات مهندسی و غیره باعث شد که در ذهن برخی این فکر به وجود آید که شاید بهترین شیوه اتخاذ پدافند در مقابل تهاجمات عراق، عقب‌نشینی از جزیره جنوبی و استقرار در ضلع جنوبی جزیره شمالی باشد، ولی وقتی این فکر در

سطح مسئولان کشور مطرح شد ضمن مخالفت با آن بر حفظ جزیره ولو با اجرای عملیات، تأکید شد. البته بسیاری از فرماندهان معتقد بودند که مهم‌ترین پدافند در این جزیره، آفند است. بر این اساس، طراحی عملیات مذکور با هدف تصرف سیل‌بند اول دشمن در جزیره جنوبی، انجام شد که تصرف آن می‌توانست بسیاری از مشکلات نیروهای خودی را در جزیره کاهش دهد؛ از جمله: ایجاد وضعیت مطلوب برای اجرای فعالیت‌های مهندسی مناسب، تشکیل عقبه لازم برای ادامه عملیات‌های آتی و همچنین پراکنده کردن آتش دشمن در منطقه. علاوه بر این، می‌تواند به‌عنوان جای پای برای نیروهای خودی در عملیات‌های آتی مفید باشد.

این توضیح لازم است که منطقه عمومی جنوب جزیره، تحت مسئولیت سپاه سوم دشمن به‌فرماندهی سرلشکر طالع الدوری قرار دارد که از طرف این سپاه، لشکر ۳۱ پیاده به‌فرماندهی سرلشکر یالچین عمر عادل، مأمور پدافند و حفظ جزیره جنوبی می‌باشد.^(۴۰)

منابع و مأخذ روزشماره ۱۳۶۵/۵/۱۱

- ۱- سند شماره ۳۳۶، مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "عملیات محدود در جزیره مجنون"، گزارش راوی قرارگاه کربلا، راوی: عبدالله درویشی، مهر ۱۳۶۵، ص ۶۷.
- ۲- سند شماره ۱۸۱۱۲/پ ن مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: جلسه ۴۵ (تیپ ۲ سیدالشهدا)، ۱۳۶۵/۵/۱۱، نوار شماره ۱۹۹۳۵، ص ۵۵.
- ۳- سند شماره ۱۲۲۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: دفترچه ثبت جنگ راوی قرارگاه خاتم، راوی: ابوالفضل موسوی، ۱۳۶۵/۴/۱۷ تا ۱۳۶۵/۵/۱۱، ص ۱۳۲؛ و- مأخذ شماره ۲، ص ۵۶.
- ۴- مأخذ شماره ۱، ص ۵۸.
- ۵- مأخذ شماره ۳، ص ۱۳۴.
- ۶- مأخذ شماره ۳، ص ۱۳۳ و نوار شماره ۱۹۹۳۳.
- ۷- مأخذ شماره ۳، ص ۱۳۶ و نوار شماره ۱۹۹۳۴.
- ۸- مأخذ شماره ۲، ص ۵۶.
- ۹- مأخذ شماره ۳.
- ۱۰- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۶، ۱۳۶۵/۵/۱۲، ص ۱.
- ۱۱- مأخذ شماره ۱۰، ص ۳.
- ۱۲- مأخذ شماره ۱۰، ص ۲.
- ۱۳- مأخذ شماره ۱۰، ص ۶، خبرگزاری کویت، به نقل از روزنامه "القادسیه" چاپ عراق.
- ۱۴- مأخذ شماره ۱۰، ص ۲، رادیو بغداد، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۱۵- سند شماره ۲۲۶۱۱۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: منابع سیاسی داخلی سپاه، ۱۳۶۵/۵/۲۱، ص ۱۴.
- ۱۶- سند شماره ۹۷۰۹۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: ستاد مرکزی سپاه (اطلاعات)، درگیری کومه‌له و دمکرات در توابع سقز، ۱۳۶۵/۵/۳۰.
- ۱۷- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۵/۵/۱۲، ص ۳.
- ۱۸- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۴، ص ۱۲.
- ۱۹- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۲، ص ۴.
- ۲۰- سند شماره ۸۳۸۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: فرماندهی سپاه ایلام، "اعزام نیرو از ایلام"، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۲۱- سند شماره ۸۳۸۸۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: تلفنگرام، از رئیس ستاد مرکز به واحدها و دفاتر ستاد مرکز، پی‌گیری مرکز با اعزام هیئت برای بررسی اعزام ۵۰۰ گردان، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۲۲- مأخذ شماره ۱۹، ص ۱۰.
- ۲۳- مأخذ شماره ۱۰، ص ۲۱، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۲۴- سند شماره ۱۵۰۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ:
- "بولتن خبری شماره ۲"، روابط عمومی فرماندهی نیروی دریایی سپاه، ۱۳۶۵/۵/۱۱، ص ۵ و ۶ و ۱۱.
- ۲۵- مأخذ شماره ۱۰، ص ۱۶ تا ۲۰، به نقل از خبرگزاری عراق، ۱۳۶۵/۵/۱۱؛ و- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۷، ۱۳۶۵/۵/۱۳، ص ۷ تا ۱۰، به نقل از خبرگزاری عراق.
- ۲۶- مأخذ شماره ۱۰، ص ۱۴، خبرگزاری عراق، ۱۳۶۵/۵/۱۱، به نقل از مجله مصری "اکتبر".
- ۲۷- واحد مرکزی خبر صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، بولتن "رادیوهای بیگانه"، ۱۳۶۵/۵/۱۲، ص ۳ تا ۴، به نقل از "رادیو ندای اسلامی" (عربی)، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۲۸- سند شماره ۱۵۲۵۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "بولتن روزانه اطلاعاتی شماره ۶"، واحد اطلاعات سپاه، ۱۳۶۵/۶/۸، ص ۷، قاهره، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۵/۵/۱۵، مجله هفتگی "اخبار الیوم"، چاپ قاهره.
- ۲۹- روزنامه رسالت، ۱۳۶۵/۵/۱۳، ص ۳، لندن، خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۳۰- مأخذ شماره ۱۰، ص ۳۴، پاریس، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۳۱- مأخذ شماره ۱۰، ص ۲۹ و ۳۰، به نقل از رادیو اسرائیل، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۳۲- مأخذ شماره ۱۰، ص ۳۰، لندن، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۱، به نقل از مجله "میدل ایست اکونومیست دایجست"، چاپ لندن.
- ۳۳- مأخذ شماره ۱۹، ص ۷.
- ۳۴- خبرگزاری جمهوری اسلامی، "گزارش‌های ویژه"، نشریه شماره ۱۳۷، ۱۳۶۵/۵/۱۳، ص ۲۴ و ۲۵، رادیو کلن، ۱۳۶۵/۵/۱۱، روزنامه آلمانی "فرانکفورتر هینچیا".
- ۳۵- روزنامه کیهان، ۱۳۶۵/۵/۱۲، ص ۱۷ و مأخذ ۱۹، ص ۷.
- ۳۶- سند شماره ۷۱۳۹۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: "طرح جمع‌آوری اسناد و تدوین تاریخ جنگ"، ۱۳۶۵/۵/۱۱.
- ۳۷- مأخذ شماره ۱۷، ص ۱۴، شیراز، خبرنگار اطلاعات.
- ۳۸- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۵/۵/۱۱، ص ۳.
- ۳۹- مأخذ شماره ۳۵، ص ۲۰، پاریس، خبرگزاری جمهوری اسلامی، به نقل از هفته‌نامه "ژون افریک"، چاپ فرانسه.
- ۴۰- مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، جنگ در سال ۱۳۶۵ (تهران: سپاه پاسداران، ۱۳۶۷)، ص ۷۸ - ۷۶.